

Onderwerp **Wijziging verordening onderwijshuisvesting**

Portefeuillehouder Ankie van Tatenhove, Simon Fortuyn

Registratienummer BR2000062

Datum Raad 16 juli 2020

Gevraagde beslissing:

1. De Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Lansingerland 2020 vast te stellen (T20.06167).
2. De Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Lansingerland 2015 in te trekken.

0. Samenvatting

Wij leggen het Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs 2020 - 2024 (IHP) op 16 juli 2020 ter besluitvorming aan de gemeenteraad voor. In het IHP namen wij enkele uitgangspunten en maatregelen op die niet uitvoerbaar zijn met de huidige verordening onderwijshuisvesting. Daarom dienen wij de verordening onderwijshuisvesting op enkele aspecten aan te passen. Hierbij gaat het specifiek om de volgende fundamentele wijzigingen:

- Normbedragen
In het IHP gaan wij uit van doelmatige schoolgebouwen bouwen waarbij wij uitgaan om binnen de geadviseerde VNG normbedragen te blijven. Hierbij gaan wij in de begroting uit van de standaard normbedragen inclusief de door de VNG geadviseerde eenmalige ophoging van 40%. De verordening onderwijshuisvesting dient hierop aangepast te worden. Echter is het de vraag of met de huidige markt de eenmalige ophoging van de normbedragen voldoende is. Of de opgenomen maatregelen gerealiseerd kunnen worden binnen de normbedragen is afhankelijk van de situatie op de markt op dat moment.
- Doorverwijsafstand bij ruimtetekort
Naar aanleiding van de Commissie Samenleving van 11 september 2019 stellen wij voor de doorverwijsafstand bij ruimtetekort terug te brengen naar 1250 meter hemelsbreed over de voor de leerlingen voldoende begaanbare en veilige weg.
- Duurzaamheid en renovatie als aanvraagbare voorziening
Ook adviseren de PO-raad, VO-raad en VNG om renovatie als voorziening in de verordening op te nemen. Renovatie zorgt voor een levensduurverlenging van schoolgebouwen, waardoor gemeenten minder snel genoodzaakt zijn te zorgen voor vervangende nieuwbouw.

Daarnaast voeren we ook duurzaamheid op als aanvraagbare voorziening in de verordening onderwijshuisvesting. De verordening moet er in voorzien dat gemeente en schoolbestuur daarover met elkaar in overleg treden over de wijze waarop dit wordt gerealiseerd.

Ter afstemming van de nieuwe verordening onderwijshuisvesting belegden wij een formeel overleg met de schoolbesturen. De schoolbesturen spraken zich positief uit over de nieuwe verordening onderwijshuisvesting

1. Aanleiding/ context met tijdlijn

De gemeente regelt haar zorgplicht voor de huisvesting van het onderwijs via de Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs gemeente Lansingerland 2015 (verordening onderwijs-huisvesting). De verordening onderwijshuisvesting is de basis voor de uitvoering van het onderwijshuisvestingsbeleid en bevat uitgangspunten voor onder andere de voorzieningen die schoolbesturen kunnen aanvragen, criteria voor het toetsen van deze aanvragen en procedurele afspraken.

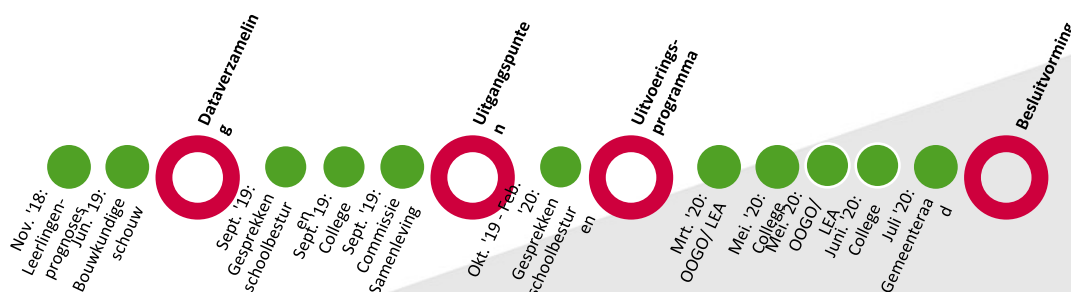
Op 3 juli 2019 informeerden wij de gemeenteraad over het proces om tot een nieuw onderwijs-huisvestingsbeleid te komen. Wij leggen het uiteindelijke Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs 2020 - 2024 (IHP) op 16 juli 2020 ter besluitvorming aan de gemeenteraad voor. In het IHP namen wij enkele uitgangspunten en maatregelen op die niet uitvoerbaar zijn met de huidige verordening onderwijshuisvesting. Hierdoor dienen wij de verordening onderwijs-huisvesting op enkele aspecten aan te passen.

Hierbij gaat het specifiek om de volgende fundamentele wijzigingen:

- Normbedragen
- Doorverwijsafstand bij ruimtetekort
- Duurzaamheid en renovatie als aanvraagbare voorziening.

De tijdlijn tot de totstandkoming van de nieuwe verordening onderwijshuisvesting verliep integraal met het opstellen van het IHP. Voor het opstellen van de nieuwe verordening onderwijshuisvesting belegden wij een extra Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) met de schoolbesturen ter afstemming.

Onderstaande tijdlijn geeft de afgelopen periode hiervoor weer:

Figuur 1: Proces IHP

2. Maatschappelijk effect

Uitvoering kunnen geven aan het Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs 2020 - 2024 en hiermee zorgen voor kwalitatief en kwantitatief voldoende onderwijshuisvesting voor de kinderen in Bleiswijk, Bergschenhoek en Berkel en Rodenrijs.

3. Argumenten

1.1 Op deze manier kunnen wij uitvoering geven aan het Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs 2020 - 2024

De PO-raad, VO-raad en VNG adviseren met het Huisvestingsvoorstel PO-raad, VO-raad en VNG, d.d. 13 april 2018 om renovatie als voorziening in de verordening op te nemen. Renovatie zorgt voor een levensduurverlenging van schoolgebouwen, waardoor gemeenten minder snel genooddaakt zijn te zorgen voor vervangende nieuwbouw. Het is om deze reden dan ook logisch om renovatie op te nemen als aanvraagbare voorziening.

Daarnaast voeren we ook duurzaamheid op als aanvraagbare voorziening in de verordening onderwijshuisvesting ten behoeve van de gemeentelijke duurzaamheidsambitie. Bij verduurzaming moeten de schoolbesturen zelf binnen de wettelijke kaders blijven. Het investeringsverbod voor schoolbesturen in onderwijshuisvesting kent een verzachting bij duurzaamheidsmaatregelen die in 10 jaar worden terugverdiend. De verordening moet er in voorzien dat gemeente en schoolbestuur daarover met elkaar in overleg treden over de wijze waarop dit wordt gerealiseerd

Naar aanleiding van de Commissie Samenleving van 11 september 2019 zochten wij uit of de huidige doorverwijsafstand bij ruimtetekort van 2000 meter hemelsbreed teruggebracht kan worden. Op basis van een uitgevoerde analyse bijgevoegd bij het IHP stellen wij voor de doorverwijsafstand bij ruimtetekort terug te brengen naar 1250 meter hemelsbreed over de voor de leerlingen voldoende begaanbare en veilige weg.

1.2 De huidige normbedragen lopen sterk achter op de huidige bouweisen en daadwerkelijke bouwkosten

Over de bekostiging van onderwijshuisvesting is veel te doen. Dit komt met name door de mismatch tussen de jaarlijks door de VNG vastgestelde normkosten versus de daadwerkelijke kosten. De daadwerkelijke kosten voor onderwijshuisvesting lopen in een rap tempo op door stijgende bouwkosten en strengere bouweisen en toekomstige eisen op het gebied van duurzaamheid. In 2018 verhoogde de VNG de normbedragen eenmalig met 40% om de mismatch te verkleinen. Het in de gemeentelijke begroting uitgaan van de standaard normbedragen inclusief een eenmalige ophoging daarvan van 40% zorgt voor een realistischer beeld van de werkelijke kosten.

1.3 De schoolbesturen spraken zich positief uit over de nieuwe verordening onderwijshuisvesting

Voor het opstellen van het IHP doorliepen wij een intensief traject met de schoolbesturen. Verschillende afstemmingsmomenten, gesprekken en bijeenkomsten droegen hier aan bij. Op 11 maart 2020 vond een Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) plaats voor het IHP waar de schoolbesturen zich positief uitspraken over het IHP. Op 4 juni belegden wij opnieuw een OOGO ter afstemming van de nieuwe verordening onderwijshuisvesting. Ook hierover spraken de schoolbesturen zich positief uit.

2.1 De Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Lansingerland 2020 vervangt die van 2015

Wij stellen voor de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Lansingerland 2020 vast te stellen. Hierdoor is de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Lansingerland 2015 overbodig geworden.

4. Kanttekeningen

1.1 Met de huidige markt blijft het de vraag of de normbedragen voldoende zijn

De financiën die wij voor voorzieningen onderwijshuisvesting beschikbaar stellen baseren wij op de normbedragen van de VNG. Door strengere bouweisen en stijgende bouwkosten wijken de normbedragen van de VNG af van de werkelijke bouwkosten. Op dit moment zijn de werkelijke bouwkosten (huidige marktprijzen) hoger. Daarnaast vindt geen ophoging van de gemeentefondsuitkering voor onderwijshuisvesting plaats, voor zover af te leiden de indicator voor onderwijshuisvesting. Bij de uitgangspunten voor het IHP stelden wij vast de normbedragen van de VNG te hanteren. Hierbij houden wij rekening met het feit dat als er meer financiën nodig zijn, wij genooddaakt zijn dit bij te leggen. Mocht dit zich voordoen, dan leggen wij dit uiteraard voor aan de gemeenteraad. Andersom geldt dit ook. Mochten, bijvoorbeeld in het verlengde van de Corona-crisis, bouwkosten gaan dalen en deze lager uit gaan vallen dan de VNG norm leggen wij dit ook voor aan de Raad.

1.2 Het terugbrengen van de doorverwijsafstand kan mogelijk kostenverhogend werken

In de verordening onderwijshuisvesting stellen wij mede op aanraden van de Commissie Samenleving van 11 september 2019 voor de doorverwijsafstand bij ruimtetekort terug van 2.000 meter hemelsbreed naar 1.250 meter hemelsbreed over een veilige weg. Indien er bij een ruimtetekort wel een locatie beschikbaar is op bijvoorbeeld 1.500 meter, kunnen wij hier niet meer naar doorverwijzen en zij wij genooddaakt andere voorzieningen te treffen. Echter is er bij het IHP een analyse gemaakt bij het doorverwijzen bij ruimtetekort naar andere locaties. Hierbij zien wij geen gevolgen voor het in mindere mate door kunnen verwijzen naar andere locaties en dat deze maatregel dus niet kostenverhogend werkt voor de gemeente.

5. Financiële consequenties met dekkingsvoorstel

Het intrekken van de huidige verordening onderwijshuisvesting en het vaststellen van een nieuwe verordening onderwijshuisvesting heeft geen directe financiële gevolgen. Wij nemen de directe financiële gevolgen van het IHP mee bij de besluitvorming over het IHP.

Wel merken wij op dat met het vaststellen van deze verordening de normbedragen voor onderwijshuisvesting worden opgehoogd met 40%, zoals eerder doorgevoerd door de VNG. Hier is echter in het IHP al rekening mee gehouden.

6. Juridische aspecten

Wij stelden de verordening onderwijshuisvesting op binnen de wettelijke kaders van:

- Wet op het primair onderwijs (Wpo).

7. Duurzaamheid

In 2050 is Lansingerland een circulaire economie, volledig CO₂-neutraal en is de omgeving optimaal aangepast aan de veranderingen in het klimaat. Met het opnemen van duurzaamheid als aanvraagbare voorziening in de verordening onderwijshuisvesting geven wij uitvoering aan de duurzaamheidsambities van het IHP. Hierbij namen wij op dat zowel het schoolbestuur als de gemeente hierin investeert.

Het uitgangspunt van het IHP is om nieuwe schoolgebouwen Energieneutraal (ENG) op te leveren. Daarnaast investeren wij in bestaande schoolgebouwen om (een deel van) hun energie zelf op te laten wekken als dit rendabel is. Voor een prettige leeromgeving hebben nieuwe schoolgebouwen een minimaal goed (klasse B) binnenklimaat. Ook richten wij schoolpleinen bij (vervangende) nieuwbouw groenblauw in en stimuleren wij het groenblauw inrichten van zowel openbare als niet-openbare schoolpleinen bij bestaande schoolgebouwen. Op deze manier laten wij spel en buitenles samengaan en laten wij kinderen op jonge leeftijd kennis maken met duurzaamheid en het milieu. Zo draagt onderwijs(huisvesting) bij aan de duurzaamheidsambitie van Lansingerland.

8. Extern draagvlak / burgerparticipatie

Voor het vaststellen van een nieuwe dan wel wijziging aanbrengen van de verordening onderwijshuisvesting dient de gemeente hier eerst Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) te voeren met de schoolbesturen in de gemeente. Wij legden de nieuwe verordening onderwijshuisvesting voor aan de schoolbesturen. Alle schoolbesturen (RVKO, Spectrum-SPCO, Laurentius, Scholengroep Holland en LEV-WN) reageerden positief.

Eerder doorliepen wij al een intensief traject met alle schoolbesturen voor de totstandkoming van het IHP. Er is dan ook een breed draagvlak en een brede medewerking bij de uitvoering van het IHP die deels verloopt via de nieuwe verordening onderwijshuisvesting.

9. Verdere procedure

Na besluitvorming over de verordening onderwijshuisvesting door de gemeenteraad kunnen wij starten met de uitvoering van de projecten die voortkomen uit het uitvoeringsprogramma van het IHP. Na het doorlopen van de voorbereiding vragen wij bij uw gemeenteraad per project een realisatiebesluit en het bijbehorende uitvoeringskrediet.

Bijlagen

1. Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Lansingerland 2020 (T20.06167)
2. Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Lansingerland 2020 inclusief wijzigingen (T20.06272)

Datum Raad 16 juli 2020

Registratienummer BR2000062

Onderwerp **Verordening onderwijshuisvesting**

De raad van de gemeente Lansingerland;
Na het voorstel gelezen te hebben

Op basis van de argumenten

- om uitvoering te kunnen geven aan het Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs 2020 - 2024;
- de huidige normbedragen sterk achter lopen op de huidige bouweisen en daadwerkelijke bouwkosten;
- de schoolbesturen zich positief uitspraken over de nieuwe verordening onderwijshuisvesting;
- de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Lansingerland 2020 die van 2015 vervangt.

Rekening te houden met

- de Wet op het Primair Onderwijs

Besluit(en)

1. De Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Lansingerland 2020 vast te stellen (T20.06167).
2. De Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Lansingerland 2015 in te trekken.

Dit Raadsbesluit is vastgesteld door de raad van de gemeente Lansingerland in zijn openbare vergadering van 16 juli 2020,

de griffier,

drs. Marijke Walhout

